

Załącznik do uchwały Zarządu
Banku Spółdzielczego Ziem Górskich KARPATIA
nr 12/2024/04/03/23

Załącznik do uchwały RN
Banku Spółdzielczego Ziem Górskich KARPATIA
nr 12/2024/05/30

System kontroli wewnętrznej
w Banku Spółdzielczym Ziem Górskich KARPATIA
(obowiązuje od dnia 01.01.2025)

Bukowina Tatrzańska, grudzień 2024

Podstawowe dane regulacji:

Właściciel dokumentu	Komórka ds. zgodności i kontroli wewnętrznej
Pełna nazwa dokumentu	System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym Ziemi Górskich KARPATIA
Data zatwierdzenia	30.12.2024
Data obowiązywania	01.01.2025
Uchyla	System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym Ziemi Górskich KARPATIA – uchwała Zarządu 02/2024/01/12 z dnia 12.02.2024 r, uchwała Rady Nadzorczej nr 03/2024/09/27 z 27.03.2024
Kogo obowiązuje	Wszystkich pracowników

Osoby zaangażowane:

Sporządzony przez	Komórkę ds. zgodności i kontroli wewnętrznej
Zaakceptowany przez	Zarząd i Radę Nadzorczą
Sprawdzony pod względem ryzyka braku zgodności	-

I. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 1

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku Spółdzielczym Ziem Górskich KARPATIA, zwanym dalej Bankiem funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodność sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem;
- 4) zgodność działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

§ 2

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
- 2) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, zwanej w dalszej części „Ustawą”;
- 3) rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach, zwanego w dalszej części „rozporządzeniem”;
- 4) Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
- 5) Wytycznych dotyczących wdrożenia Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach wydanej w kwietniu 2017 r., wydane przez SSOZ BPS w grudniu 2020.
- 6) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

§ 3

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:
 - 1) mechanizmy kontrolne;
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
2. W Banku przypisuje się mechanizmy kontrolne wyodrębnionym w swojej działalności procesom istotnym, z jednoczesnym powiązaniem z celami systemu kontroli wewnętrznej, o których mowa w § 1.
3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności przez:

- 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
- 2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, o których mowa w § 1, z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

§ 4

Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej

1. Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:
 - 1) pierwszy poziom (linia obrony) to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
 - 2) drugi poziom (linia obrony) to funkcja zarządzania ryzykiem realizowana przez specjalnie do tego powołane stanowiska lub komórki organizacyjne w strukturach Banku niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, w tym działalność Komórka ds. zgodności i kontroli wewnętrznej;
 - 3) trzeci poziom (linia obrony) to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zwaną dalej SSOZ BPS.
2. Schemat Struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej w Banku został przedstawiony w Załączniku nr 1.

§ 5

Kontrola realizowana na pierwszym poziomie

1. Kontrola realizowana na pierwszym poziomie pozostaje w kompetencji Banku.
2. Celem kontroli realizowanej na pierwszym poziomie jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, jednostki i komórki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
3. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

§ 6

Kontrola realizowana na drugim poziomie

1. Kontrola realizowana na drugim poziomie pozostaje w kompetencji Banku.
2. Kontrola realizowana na drugim poziomie to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem i kontroli wykonywanych na pierwszym poziomie, z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.

W Banku komórkami drugiego poziomu są:

- a) Komórka ds. zgodności i kontroli wewnętrznej,
- b) Zespół Analityków Kredytowych,
- c) Zespół Bezpieczeństwa,

- d) Zespół Informatyki,
 - e) Zespół kadrowo – administracyjny,
 - f) Zespół zarządzania ryzykiem kredytowym, monitoringu i weryfikacji,
 - g) Zespół analiz i inżynierii danych,
 - h) Inspektor Ochrony Danych,
 - i) Zespół sprawozdawczości i planowania,
 - j) Zespół windykacji i restrukturyzacji,
 - k) Komitet Kredytowy.
3. Kontrola, o której mowa w ust. 1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Celem kontroli realizowanej na drugim poziomie jest ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych na pierwszym i drugim poziomie oraz ocena prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w działalności Banku.
4. W strukturach Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

§ 7

Kontrola realizowana na trzecim poziomie

1. Kontrola realizowana na trzecim poziomie to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Pion Audytu SSOZ BPS, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku.
2. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na pierwszym i drugim poziomie, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.
3. W strukturach SSOZ BPS działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność funkcji audytu wewnętrznego.

II. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ZA ZAPROJEKTOWANIE, WPROWADZENIE ORAZ ZAPEWNIENIE SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 8

Zarząd Banku

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, Komórkę ds. zgodności i kontroli wewnętrznej. Zarząd zapewnia niezależność Komórce ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników tej komórki.
2. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z Komórką ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz SSOZ BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także

zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.

3. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
4. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
 - 2) odpowiada za opracowanie Polityki zarządzania ryzykiem braku zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Komitetowi Audytu Banku i Radzie Nadzorczej Banku raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki zarządzania ryzykiem braku zgodności, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
5. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 4.

§ 9

Rada Nadzorcza Banku

1. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza Banku monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, Zarządu Banku, Komitetu Audytu Banku, SSOZ BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, biegłego rewidenta, organu nadzoru.
3. Rada Nadzorcza Banku dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej pierwszego i drugiego poziomu, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej. Ocena skuteczności i adekwatności realizacji funkcji audytu wewnętrznego jest realizowana wyłącznie przez Radę Nadzorczą Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
4. Rada Nadzorcza przeprowadza oceny, o których mowa w ust. 3, na podstawie opinii Komitetu Audytu Banku. Informacja o wynikach corocznej oceny przekazywana jest do SSOZ BPS.
5. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych oraz etycznych Rada Nadzorcza Banku:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;

- 2) zatwierdza Politykę zarządzania ryzykiem braku zgodności, Regulamin funkcjonowania Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej w tym zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.
6. Rada Nadzorcza powołuje zgodnie z przepisami prawa Komitet Audytu, którego zadaniem jest przedstawianie Radzie Nadzorczej swojego stanowiska lub rekomendacji, pozwalających na podjęcie decyzji w obszarze sprawozdawczości finansowej, zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej.

§ 10

Zarząd i Rada Nadzorcza SSOZ BPS

1. Zarząd SSOZ BPS odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej SSOZ BPS, który obejmuje funkcję audytu wewnętrznego Banku oraz zapewnienie niezależność realizacji tej funkcji.
2. Rada Nadzorcza SSOZ BPS dokonuje oceny adekwatności i skuteczności działania w Systemie Ochrony funkcji audytu wewnętrznego.
3. Zarząd SSOZ BPS dokonuje corocznej ogólnej oceny systemu kontroli wewnętrznej w Systemie Ochrony.
4. Zarząd SSOZ BPS informuje Banki o ocenie, o której mowa w ust. 3.

III. UMIEJSCOWIENIE, ZAKRES ZADAŃ ORAZ NIEZALEŻNOŚĆ KOMÓRKI DS. ZGODNOŚCI I KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.

§ 11

Komórka ds. zgodności i kontroli wewnętrznej

1. Komórka ds. zgodności i kontroli wewnętrznej – zespół pracowników II linii obrony, podporządkowany bezpośrednio Prezesowi Zarządu. W Banku funkcja ta jest przypisana Zespołowi kontroli wewnętrznej i zgodności.
2. Do zadań Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej należy:
 - 1) w zakresie realizacji zadań wynikających z funkcji kontroli - stosowanie mechanizmów kontrolnych w ramach działania Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, monitorowanie skuteczności mechanizmów kontrolnych w zakresie ryzyka braku zgodności poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie, na podstawie matrycy funkcji kontroli, zapewniających realizację celów systemu kontroli,
 - 2) w zakresie procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności - identyfikacja, ocena, kontrola ryzyka, monitorowanie i raportowanie na temat ryzyka braku zgodności.
3. W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność Komórce ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.
4. Koordynator Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej lub osoby go zastępujące mają zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu, Rady Nadzorczej. Uczestniczą w posiedzeniach Zarządu Banku, uczestniczą w posiedzeniach Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem.

5. Powoływanie Koordynatora Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej.
6. Odwołanie Koordynatora Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim wysłuchaniu tej osoby przez Radę Nadzorczą.
7. W Banku funkcjonuje szczegółowy tryb kontroli wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w Komórce ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, zapewniający niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich zadań oraz umożliwiający zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniu i umiejętnościach.
8. W Banku istnieją mechanizmy chroniące pracowników Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę.
9. Niezależność zapewniana jest też przez wykluczenie możliwości zaangażowania pracowników Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej w wykonywanie czynności operacyjnych. Nie mogą też wykonywać zadań ani być zaangażowani w prace komórek organizacyjnych, zespołów lub komitetów, których przedmiot lub wynik jest monitorowany lub kontrolowany przez pracowników Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.
10. Pracownicy Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej nie mogą zajmować stanowisk w innych instytucjach lub wykonywać działalności, w wyniku realizacji których mogłyby wystąpić konflikt interesów między obowiązkami wykonywanymi w Komórce ds. zgodności i kontroli wewnętrznej związanymi z kwestiami zgodności i jakimikolwiek innymi obowiązkami, które na nim spoczywają.
11. Pracownicy Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej nie mogą być powiązani personalnie z Członkami Rady Nadzorczej, Zarządu oraz z kontrolowanymi pracownikami Banku.

IV. ZASADY COROCZNEJ OCENY ADEKWATNOŚCI I SKUTECZNOŚCI SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 12

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli

1. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli i Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.
2. W ramach dokonywanej oceny Rada Nadzorcza powinna w szczególności uwzględnić:
 - 1) opinię Komitetu Audytu,
 - 2) informację Zarządu,
 - 3) okresowe raporty Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej,
 - 4) istotne, z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, informacje uzyskane od SSOZ BPS,
 - 5) ustalenia dokonane przez biegłego rewidenta,
 - 6) ustalenia wynikające z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np. KNF, UOKIK),
 - 7) istotne z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, oceny i opinie dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane,
 - 8) informację wynikającą z arkusza oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej sporządzoną przez Komórkę ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

§ 13

Kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej

Do kryteriów oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej należą:

- 1) osiągnięcie wskaźników określonych w Umowie SSOZ BPS,
- 2) realizacja planu finansowego,
- 3) wynik ostatniego badania audytowego SSOZ BPS, Inspekcji KNF, Ocena BION,
- 4) realizacja zaleceń poaudytowych SSOZ BPS, poinspekcyjnych KNF, BION,
- 5) odbiór sprawozdania finansowego,
- 6) wyniki kontroli realizowane zgodnie z Matrycą funkcji kontroli,
- 7) straty operacyjne,
- 8) przestrzeganie limitów nadzorczych,
- 9) skargi/reklamacje niekartowe zasadne Klientów do Banku, skargi do KNF,
- 10) wysokość kar finansowych nałożonych przez organy nadzorcze.

Załącznik nr 1

Schemat Struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej Banku Spółdzielczego Ziemi Górskich KARPATIA

